

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
سبکدلی

شماره: ۹۱/۳۵۲۰۱۰

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۲/۱۵

دارد

شماره:
تاریخ:
پیوست:

«سال ۱۳۹۱، سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی»

جناب آقای غلامرضا مصطفی پور - مدیر عامل محترم بانک قرض الحسنه مهر ایران

جناب آقای عزت‌اله وزیری - مدیر عامل محترم بانک قرض الحسنه رسالت

با سلام و احترام؛

همان‌گونه که استحضار دارند؛ به موجب بند (و) ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور، ایجاد یا تعطیل شعبه، باجه یا نمایندگی بانک‌ها در داخل یا خارج کشور، طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد. بر همین اساس «آیین‌نامه ایجاد یا تعطیل واحدهای بانکی در داخل کشور» تهیه و در سیصد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۵۳/۱۲/۶ شورای محترم پول و اعتبار به تصویب رسید. لذا تاکنون نحوه تأسیس، تغییر محل، عملیات قابل انجام در شعبه یا باجه و اموری از این قبیل با رعایت ضوابط مقرر در این آیین‌نامه صورت می‌پذیرفت. با عنایت به تغییرات چشمگیر و روزافزون صنعت بانکداری از جمله ظهور و گسترش بانکداری الکترونیک، بازنگری در آیین‌نامه موصوف مطابق با شرایط کنونی امری لازم و ضروری بود. از این‌رو، نسخه جدید آیین‌نامه مزبور، با هدف ساماندهی به فرآیند ایجاد یا تعطیلی شعبه و یا باجه تهیه و در یک‌هزار و یک‌صد و چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ شورای محترم پول و اعتبار به تصویب رسید که طی پیوست شماره یک ایفاد می‌گردد. بر اساس این مصوبه، آیین‌نامه موصوف از ابتدای سال ۱۳۹۲ برای شبکه بانکی کشور لازم‌الاجراء می‌باشد.

از طرف دیگر؛ به موجب تبصره (۱) ماده (۲۹) «دستورالعمل تأسیس و فعالیت بانک‌های قرض الحسنه و نظارت بر آنها» (مصوبه شماره ۳۹۳۹۸/۲۱۱۸۵۳ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ هیأت وزیران)، خرید اموال غیرمنقول حداکثر تا سی درصد (۳۰٪) سرمایه بانک قرض الحسنه مجاز است. بر همین اساس این نسبت جایگزین نسبت مذکور در ماده (۴) آیین‌نامه پیوست می‌گردد.

شایان ذکر است؛ بر اساس مصوبه مجمع عمومی سال ۱۳۹۰ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که طی بخشنامه شماره ۹۱/۳۳۷۲۵۱ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۳ به شبکه بانکی کشور و از جمله آن بانک ابلاغ گردیده (پیوست شماره دو)، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ملزم هستند، نسبت به کاهش تعداد شعب خود به نسبت ۲۰٪ تعداد آنها اقدام نمایند. بنابراین در سال ۱۳۹۲ به جز بانک‌ها و مؤسسات اعتباری جدیدالتأسیس فاقد شعب در استان‌ها، هیچ‌گونه تقاضایی جهت توسعه شعب پذیرفته نخواهد شد.

خواهشمند است دستورفرمائید؛ مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن

اجرای آن نظارت گردد. ۱۵۰۴۲۱۳/۰۵۵

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

محمد خدایاری

امیر حسین امین آزاد

۳۸۳۱-۲

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: سه برگ

تهران - بلوار سروالاد - شماره ۱۴۴، تلفن: ۲۲۱۵۱

صفحه پستی: ۱۵۸۷۵/۷۱۷۷، فاکس: ۶۶۷۲۵۶۶۴، سایت اینترنتی: www.cbi.ir

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

«اداره مطالعات و مقررات بانکی»

آئین نامه ایجاد یا تعطیل

شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور

آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور

در اجرای بند "و" ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه ۱۳۵۱ و در راستای ساماندهی فرآیند ایجاد یا تعطیلی شعب یا باجه‌ها، «آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور»، تدوین می‌گردد.

ماده ۱ - تعاریف:

گستره شمول تعاریف ذیل منحصرأ محدود به این دستورالعمل است:

۱-۱- آئین‌نامه: آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور.

۱-۲- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۱-۳- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.

۱-۴- شعبه: واحد عملیاتی از مؤسسه اعتباری است که در چارچوب این آئین‌نامه ایجاد می‌شود و می‌تواند تمام یا بخشی از عملیات مجاز بانکی را بر اساس ضوابط داخلی که به تصویب هیأت مدیره می‌رسد، انجام دهد.

۱-۵- باجه: بخشی از شعبه است که در غیر محل شعبه و در استان محل استقرار شعبه به صورت ثابت یا سیار دایر می‌شود و می‌تواند بنا به تشخیص مؤسسه اعتباری و متناسب با حجم فعالیت و خدمات مورد نیاز مشتریان، قسمتی از عملیات شعبه را که نیازمند اعتبارسنجی مشتریان نبوده و به تبع آن تعهدی نیز برای شعبه ایجاد نمی‌نماید، انجام دهد.

۱-۶- جابجایی: تغییر مکان شعبه و یا باجه در حوزه جغرافیایی محل استقرار شعبه و در محدوده جغرافیایی تا نزدیکترین شعبه و یا باجه.

۱-۷- تبدیل: ارتقاء فعالیت باجه به شعبه و یا تقلیل فعالیت شعبه به باجه.

۱-۸- تعطیلی: خاتمه فعالیت شعبه و یا باجه.

۱-۹- شناسه اختصاصی: مجموعه‌ای از اعداد و حروف که از سوی بانک مرکزی برای هر یک از شعب یا باجه‌های مؤسسه اعتباری به صورت منحصر به فرد تعریف می‌گردد.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری موظف است برای هر شعبه حساب‌های جداگانه‌ای نگهداری نماید به نحوی که تراز کل هر شعبه که طبق نمونه خلاصه دفتر کل مؤسسه اعتباری تهیه می‌شود، نشان‌دهنده دارایی‌ها و بدهی‌های آن شعبه بوده و در عین حال ریز اقلام حساب‌های هر شعبه در هر موقع قابل ارایه باشد.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری موظف است، ریز عملیات انجام شده در باجه را حداکثر ظرف مدت ۲۴ ساعت از زمان انجام عملیات در حساب‌های شعبه منعکس نماید.

ماده ۴- ایجاد شعبه و یا باجه و تبدیل باجه به شعبه صرفاً با رعایت حد مجاز «نسبت خالص دارایی‌های ثابت به حقوق صاحبان سهام پس از کسر سود انباشته و سود قطعی نشده» که معادل سی درصد (۳۰٪) می‌باشد، امکان‌پذیر است.

ماده ۵- ایجاد شعبه و یا باجه توسط مؤسسه اعتباری صرفاً با اخذ شناسه اختصاصی از بانک مرکزی امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۶- چنانچه مؤسسه اعتباری حد مجاز نسبت مذکور در ماده (۴) را رعایت ننماید، اعطای شناسه اختصاصی به شعب و باجه‌های آن، مطلقاً ممنوع می‌باشد.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به ایجاد و تبدیل شعب و یا باجه‌های خود را که به تصویب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری رسیده است، حداقل یک ماه قبل از اقدام، در قالب فرم‌هایی که از طریق بانک مرکزی در اختیار آن قرار داده می‌شود، با امضای مدیر عامل مؤسسه اعتباری جهت اخذ شناسه اختصاصی، به بانک مرکزی ارایه نماید.

تبصره ۵- ارزش دارایی‌های ثابت مندرج در درخواست مؤسسه اعتباری جهت ایجاد شعبه و یا باجه و تبدیل باجه به شعبه نیز باید در محاسبه حد موضوع ماده «۴» این آیین‌نامه لحاظ گردد.

ماده ۸- محل فعالیت شعبه و یا باجه باید به لحاظ امنیتی و حفاظتی مورد تأیید بلاشروط مراجع انتظامی قرار گیرد.

ماده ۹- چنانچه شعبه و یا باجه مؤسسه اعتباری ظرف مدت یک ماه پس از تاریخ اخذ شناسه اختصاصی شروع به فعالیت ننماید، شناسه مذکور باطل می‌گردد.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به جابجایی و تعطیلی شعب و یا باجه‌های خود را که به تصویب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری رسیده است، حداقل سه ماه قبل از اقدام، در قالب فرم‌هایی که از طریق بانک مرکزی در اختیار آن قرار داده می‌شود، با امضای مدیر عامل مؤسسه اعتباری جهت تغییر یا حذف شناسه اختصاصی به بانک مرکزی ارایه نماید.

ماده ۱۱- در صورت تعطیلی شعبه، باید کلیه حساب‌ها و اسناد و مدارک مربوط به آنها در شعبه مزبور به نزدیکترین شعبه دایر با رعایت مواردی چون ارزی و ریالی بودن و سطح شعبه انتقال یابد.

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری مکلف است برای جابجایی و تعطیلی شعب و یا باجه‌های خود از طریق روش‌های مختلف اطلاع‌رسانی حداقل شامل؛ درج اطلاعیه در محل شعبه یا باجه، روزنامه کثیرالانتشار، روزنامه محلی و پایگاه اطلاع‌رسانی، مراتب را حداقل دو ماه قبل از اقدام به اطلاع عموم برساند.

تبصره ۵- اطلاعیه فوق باید مشتمل بر اطلاعات مورد نیاز سپرده‌گذاران و سایر مشتریان شعبه و یا باجه، حداقل شامل نشانی دقیق و تلفن شعب و یا باجه‌های مبدأ و مقصد، برای مراجعات بعدی سپرده‌گذاران و سایر مشتریان باشد.

ماده ۱۳- بانک مرکزی در صورت احراز تخلف مؤسسه اعتباری از مفاد این آیین‌نامه توسط معاونت نظارتی و با تأیید رئیس کل بانک مرکزی می‌تواند نسبت به تعطیلی شعب و یا باجه‌های مؤسسه اعتباری از طریق غیرفعال نمودن شناسه اختصاصی اقدام نماید.

تبصره ۵- در صورت تعطیلی شعب و یا باجه‌ها توسط بانک مرکزی، مؤسسه اعتباری باید با رعایت مفاد مواد (۱۱) و (۱۲) این آیین‌نامه، مراتب را ظرف مدت یک‌ماه به بانک مرکزی گزارش نماید.

ماده ۱۴- بانک مرکزی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این آیین‌نامه، دستورالعمل اجرایی این آیین‌نامه را به تصویب برساند.

ماده ۱۵- تخلف از مفاد این آیین‌نامه، علاوه بر اعمال اقدامات موضوع ماده (۱۳)، عنداللزوم منجر به اعمال مجازات‌های انتظامی موضوع ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه ۱۳۵۱ نیز می‌گردد.

«آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه مؤسسات اعتباری در داخل کشور» در ۱۵ ماده و ۳ تبصره در یک‌هزار و یک‌صد و چهل و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۰ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و از ابتدای سال ۱۳۹۲ جایگزین آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل واحدهای بانکی داخل کشور مصوب سیصد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۵۳/۱۲/۶ شورای پول و اعتبار گردید.